

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 30 вересня 2009 р. № 1228-р

КОНЦЕПЦІЯ
Державної цільової програми підтримки та розвитку читання
на період до 2015 року

Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

В умовах розвитку науково-технічного прогресу, зокрема інформаційних технологій, існує проблема зниження рівня читацької культури населення, а також інтересу до користування друкованою книгою як джерелом інформації, особливо у молодого покоління.

Аналіз причин виникнення проблеми

Інтенсивна інтеграція України у світовий інформаційний простір у сучасних умовах глобалізації та екстенсивного науково-технічного прогресу призводить до того, що разом із поширенням кращого світового досвіду у сфері інформаційного забезпечення суспільства країна повною мірою зазнає наслідків загальносвітових негативних тенденцій, зокрема певного зниження інтересу до читання. Сучасна соціокультурна ситуація призвела до зниження авторитету друкованого слова, посилення факторів, які впливають на читацьку активність населення, особливо молоді. Загрозливі тенденції щодо скорочення мережі книжкових магазинів і бібліотек призводять до зниження освітнього, загальнокультурного рівня громадян, порушення процесу розвитку особистості, що може спричинити виникнення загрози втрати здатності суспільства до розвитку та призвести до зниження рівня соціально-економічного розвитку країни в цілому. У той же час від рівня культурної компетентності громадян великою мірою залежить конкурентоспроможність країни та її національна безпека.

Складна ситуація з розвитком читання пов'язана насамперед з:

невизначеністю на законодавчому рівні напрямів інформаційної політики у сфері підтримки та розвитку читання;

низьким рівнем усвідомлення громадянами важливості процесу читання;

недостатньою законодавчою підтримкою діяльності бібліотек для дітей та юнацтва як методичних, консультаційних, інформаційних центрів;

розвитком нових моделей і напрямів застосування засобів масової інформації та способів електронної комунікації.

Для забезпечення реалізації державної політики у сфері культури та освіти і розв'язання проблеми зниження рівня читацької активності населення, підвищення рівня культурної компетентності громадян, обізнаності молоді із найзначнішими здобутками духовної культури людства необхідно розробити Державну цільову програму підтримки та розвитку читання на період до 2015 року (далі – Програма).

Мета і завдання Програми

Мета Програми полягає у створенні умов для розвитку інтелектуального потенціалу нації, зокрема шляхом підвищення читацької активності, рівня культурної компетентності громадян, запобіганні негативним наслідкам науково-технічного прогресу у сфері розвитку електронних засобів інформації в результаті виконання таких завдань: розвиток заінтересованості громадян, особливо молоді, у користуванні друкованою книгою як джерелом інформації;

заохочення громадян, насамперед дітей та юнацтва, до систематичного читання;

підвищення рівня читацької компетентності населення.

Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми
на основі порівняльного аналізу можливих варіантів

Можливі три варіанти розв'язання проблеми.

Одним із варіантів є здійснення на місцевому рівні заходів, пов'язаних із стимулюванням інтересу до читання дітей та юнацтва із зміцненням матеріально-технічної бази бібліотек, поповнення бібліотечних фондів.

Другий варіант передбачає забезпечення координації діяльності органів виконавчої влади, спрямованих на розвиток читання, зокрема удосконалення нормативно-правової бази, здійснення підготовки та перепідготовки фахівців бібліотечної справи.

Третій варіант, який є оптимальним, передбачає поєднання зусиль центральних і місцевих органів виконавчої влади, бібліотек, закладів освіти, громадських організацій, представників бізнесу, спрямованих на заохочення громадян, особливо молоді, до активного читання; надання державної підтримки для поповнення бібліотечних фондів, видання книжкової продукції, що стимулюватиме інтерес до читання.

Шляхи і способи розв'язання проблеми,
строк виконання Програми

Програму планується виконувати двома етапами.

На першому етапі (2010-2011 роки) передбачається:

удосконалення законодавчої бази з питань діяльності бібліотек для дітей та юнацтва як методичних, консультаційних, інформаційних центрів;

підвищення кваліфікації педагогічних працівників з питань дитячого та юнацького читання з метою популяризації методик і технологій читання;

проведення наукових, психолого-педагогічних досліджень щодо проблем методики розвитку читання;

привернення уваги громадськості, державних і недержавних установ та організацій, засобів масової інформації до проблеми зниження рівня читацької активності;

забезпечення ефективної діяльності загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів з метою створення умов для підтримки та розвитку читання.

На другому етапі (2012-2015 роки) передбачається:

забезпечення координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, загальноосвітніх навчальних закладів, громадських організацій у сфері підтримки та розвитку читання;

широка популяризація сучасної української та світової літератури для дітей та юнацтва;

проведення всеукраїнських конкурсів, фестивалів, що сприятиме підвищенню престижності читання;

підготовка і видання науково-методичної літератури з питань підтримки та розвитку читання;

активізація залучення інформаційних ресурсів бібліотек у навчальний процес;

поширення міжнародного досвіду у вирішенні питання підтримки та розвитку читання.

Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності

Виконання Програми дасть змогу:

забезпечити координацію діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, навчальних закладів, установ культури, громадських організацій у сфері підтримки та розвитку читання;

створити загальнонаціональну систему підтримки та розвитку читацької культури, духовно-ціннісних орієнтацій та естетичних потреб особистості;

збільшити частку населення, залученого до здійснення ефективних заходів щодо популяризації читання;

підвищити рівень культурної, зокрема читацької, компетентності населення;

виховати у молодого покоління потребу в систематичному читанні.

Оцінка фінансових та матеріальних ресурсів, необхідних для виконання Програми

Фінансування Програми планується здійснювати за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, а також інших джерел.

Уряд. кур'єр. – 2009. – 28 жовт.